

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Programmadirectie Kernenergie

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

4 februari 2025

Kenmerk

DGKE-PK / 96929745

Kopie aan

Bijlage(n)

4

nota

Kamerbrief advies Landsadvocaat kerncentrales
Eemshaven en beantwoording Kamervragen over
vertraging bouw nieuwe kerncentrales

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

In de brief van 22 november 2024 heeft u de Kamer geïnformeerd over het gebied Eemshaven en de noodzaak om te bezien of dit gebied zich mogelijk kwalificeert als kansrijk gebied voor de vestiging van kerncentrales. Daarnaast heeft u vragen ontvangen van het Tweede Kamerlid Erkens (VVD) over vertraging bouw nieuwe kerncentrales. Ook heeft u twee brieven ontvangen van de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen over het betrekken van Eemshaven in het locatie onderzoek van de kerncentrales.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met het versturen van de bijgevoegde brief en de Kamervragen aan de Tweede Kamer, met afschrift aan de Eerste Kamer, en de brieven aan de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen; gelieve deze brieven te ondertekenen.

Kernpunten

- op basis van het advies van de Landsadvocaat trekt het kabinet de conclusie dat met het oog op een juridisch houdbaar besluit binnen het gebied Eemshaven helaas gekeken zal moeten worden of er reële locatie-alternatieven beschikbaar zijn. Indien dit het geval is zullen deze locatie-alternatieven onderdeel worden van het locatie-onderzoek naar de bouw van twee kerncentrales en worden beschreven in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).
- We hebben bezien of we Eemshaven zouden kunnen afschrijven. Hier worden echter grotere risico's op de langere termijn in gezien. De

inschatting is namelijk dat een vernietiging door de Raad van State zal zorgen voor 2-2,5 jaar vertraging omdat we terug in de procedure zullen moeten gaan tot vóór de ontwerpfasen met daarbij nieuw onderzoek, inspraak, bestuurlijke afstemming en een nieuwe beroepsprocedure bij de Raad van State.

- De stap rond het vragen van advies en de appreciatie ervan heeft voor de planning van de locatiekeuze ongeveer 6 maanden extra gekost.
- In de beantwoording van de Kamervragen gaat u in op de aanpak van het kabinet wat betreft de planning van de bouw van de nieuwe kerncentrales.
- U biedt een overzicht van de stappen die zijn gezet sinds het coalitieakkoord van het vorige kabinet, en beantwoordt vragen over volgende stappen in het proces, en mogelijkheden om toekomstige vertraging te voorkomen.
- In de antwoorden benadrukt u verschillende keren dat zorgvuldigheid van groot belang is in een project van dergelijke grootte en complexiteit, en dat dit moeten worden afgewogen bij wensen voor verdere versnelling van de voorbereiding en bouw van de kerncentrales.
- De antwoorden zijn parallel afgestemd met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en de Staatssecretaris Herstel Groningen.
- U heeft telefonisch contact gehad met de bestuurders van de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen voordat de Kamerbrief en beide brieven verstuurd zijn. Ambtelijk zijn beide organisaties ook op de hoogte gebracht.
- Van de gemeente en provincie heeft u in november en december vorig jaar aparte brieven ontvangen, waarin zij aangeven het ongepast te vinden Eemshaven te betrekken in het locatieonderzoek. Zij vragen daarom uw actieve inzet om de Eemshaven op voorhand expliciet uit te sluiten als locatie voor een nieuwe kerncentrale.
- In uw antwoord op beide brieven geeft u aan dat het uitsluiten van de locatie Eemshaven in de projectprocedure met het oog op een juridisch houdbaar besluit helaas niet mogelijk is.

Toelichting

- Kamerlid Erkens heeft eind december een aantal vragen gesteld n.a.v. een artikel in NRC over vertraging van de besluitvorming over de locatie voor de bouw van twee kerncentrales.
- NRC heeft dit artikel opgesteld n.a.v. de meest recente Kamerbrief (van november 2024) waarin is aangegeven dat er extra locaties dienen te worden onderzocht en dat dit extra tijd kost.
- De vragen raken aan twee fundamentele punten van de aanpak die het kabinet tot nu toe heeft gevolgd, te weten (1) de planning en versnellingsopties en (2) de status van de voorkeurslocatie Borssele.
- De beantwoording bevat feitelijk wat de strategie van het kabinet is en welke stappen daartoe tot nu toe in zijn gevolgd:
 - Ten aanzien van de planning en versnellingsopties: benadrukt is dat de bouw van twee kerncentrales een lang en complex proces is met veel inherente onzekerheden; u geeft aan dat er een vertraging plaatsvindt van de locatiekeuze. Wat deze vertraging betekent voor de uiteindelijke bouw en oplevering van de twee kerncentrales, is nu nog niet goed te zeggen. Wel lijkt het niet

meer realistisch om de eerste centrale in 2035 operationeel te hebben. In de volgende voortgangsbrief over nieuwbouw kerncentrales zullen de nieuwe inzichten met betrekking tot de planning gegeven kunnen worden.

- De projectprocedure die begin 2024 is gestart bevat reeds versnellingsvoordelen ten opzichte van andere procedures. Van een apart wetgevingstraject, zoals voorgesteld door Kamerlid Erkens, wordt geen versnelling verwacht.
- Ten aanzien van de status van de voorkeurslocatie Borssele is en blijft de inzet: er is een voorkeurslocatie aangewezen om technisch onderzoek te kunnen doen, met als strategie te versnellen. Dit alles is onderdeel van de strategie die vanaf het begin is gevoerd. In de projectprocedure is geen sprake van een voorkeurslocatie, omdat in die procedure alle redelijke alternatieven gelijkwaardig worden onderzocht. Uiteindelijk worden de verschillende alternatieven op basis van een plan-MER en een integrale effecten analyse afgewogen op onder andere milieu, technische haalbaarheid, toekomstvastheid, kosten en draagvlak.